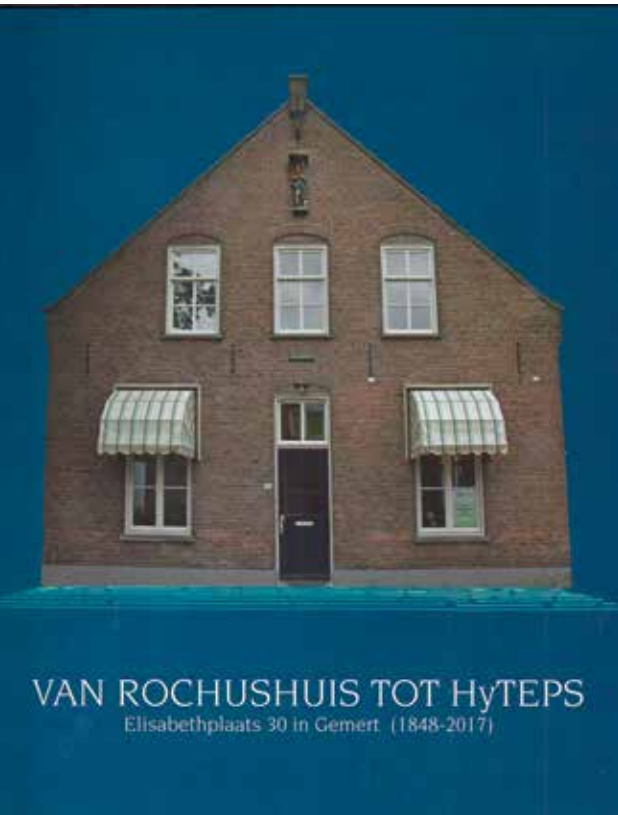

VAN ROCHUSHUIS TOT HyTEPS, Elisabethplaats 30 in Gemert (1848-2017)

Er is een prachtig *buukske* uitgekomen, geschreven door Ad Otten en Jeanine Peeters, geredigeerd door Rob de Haas. Uitgangspunt is het Rochushuis, dat u nog kent als de Wereldwinkel. Ooit maakte dat Rochushuis deel uit van het Gasthuiscomplex aan de Nieuwstraat, de markante rij van gebouwen met - ter hoogte

van het kruispunt met de Ruijschenberghstraat-Virmundtstraat - de uit de rooilijn weglopende straatwand. Heel lang is het straatbeeld in het centrum van het dorp gedomineerd door dit monumentale geheel. Eeuwig zonde dat het aan de sloophamer ten prooi is gevallen. Zo niet het Rochushuis. Het staat er nog steeds en is recentelijk gekocht door Jorlan Peeters, die er zijn high-tech bedrijf HyTEPS in heeft gevestigd.

In het boekje vormt het Rochushuis weliswaar de draaicirkel, maar in die draaiing passeren we het Oudemannenhuis van Maria Lievens, zijn we in 1874 aanwezig bij de eerste steenlegging van het Gasthuis, en we wonen het aangaan van een overeenkomst bij tussen het Armbestuur en de "Vereeniging van Vrouwen", waardoor de zusters Franciscanessen uit het klooster Nazareth zich gaan bemoeien met de verzorging van oude mannen, vrouwen en andere hulpbehoevenden. De uitbreiding van het Gasthuis met "Het Hoedje" leidt naar de volgende stap: de bouw van het Rochushuis in 1905-1906. Vervolgens wordt het straatbeeld ook nog verrijkt met een kapel en in de nis wordt een prachtig beeld van Elisabeth van Thuringen geplaatst. Vele jaren ziet zij neer op de bedrijvigheid in de Nieuwstraat, niet uit hooghartigheid, maar puur standplaatsgebonden. Sinds haar komst spreken de Gemertenaars, mits zij niet teveel haast hebben, ook wel van het R.K. Sint-Elisabethgasthuis.

De auteurs leiden ons niet alleen door de Gemertse straat en door de gebouwen van het Gasthuis, zij leiden ons ook door ruim anderhalve eeuw Gemerts wel en wee, vooral het wel en wee van de ouden van dagen. Pastoor Poell maakt zijn opwachting. Hij vindt dat het Sint-Elisabethgasthuis dient uit te groeien tot een echt ziekenhuis. Hij regelt een operatiekamerfonds, en na flink wat verbouwingen en aanpassingen is er vanaf 1935 sprake van een Ziekenhuis van Gemert met een polikliniek, een kraamkliniek en een verpleeghuis.

Terug naar het Rochushuis: daar wordt in een kamer een mortuarium gerealiseerd, want ondanks de aanwezigheid van een ziekenhuis gaan er toch Gemertenaren dood. Na de oorlog huurt het Wit-Gele Kruis het gebouw van het Armbestuur en richt het in als wijkgebouw. Intussen rijgen de kostelijke anekdotes zich aan een. De schurftbestrijding, de "duizend baby's van tegenover", de verhuisperikelen bij het betrekken van het nieuwe bejaardenhuis aan de Kapelaanstraat in 1970, de wonderlijke tocht van het beeld van Sint Elisabeth, de komst van

de gemeentelijke afdeling "Sociale Zaken" naar het Rochushuis, de open zandvlakte midden in het dorp, ontstaan na de betreunde sloop van het Gasthuis, weekblad "De Streek" dat Sociale Zaken in het Rochushuis opvolgt, de leden van jeugdsoos Dixie die de zolder bevolken en uiteindelijk de komst van de Wereldwinkel, die er een op het lijf geschreven onderkomen vindt.

"Van Rochushuis tot Hyteps" biedt je de mogelijkheid om, cirkelend in en om het gebied tussen Nieuwstraat, Haageik, Haag en Ruijschenberghstraat, een afgebakend stukje Gemert van nog niet zo lang geleden te verkennen. Desalniettemin betreed je bij het lezen een andere wereld. Want het Gemert van weleer is niet het Gemert van nu. Gelukkig hebben we, bij de vraag hoe het ook alweer was, een steun- en herkenningspunt dankzij het Rochushuis. Én we hebben nu dit fraaie boekje. Ik zou het kopen en koesteren, als ik u was.

Het boekje Van Rochushuis tot Hyteps" is voor €7,50 te koop op de Heemkamer of bij het gemeentearchief.